

Teruggestuurd naar Servië en vermoord

Asielzoeker Zivko Kosanovic zei: teruggaan naar Servië wordt mijn dood. En inderdaad. De IND heeft geen spijt.

Van onze verslaggever
Toine Heijmans

AMSTERDAM Een voormalige asielzoeker is in 2009 doodgeschoten in Servië, nadat hij Nederland was uitgezonden. Tijdens zijn asielprocedure heeft hij daar meermaals voor gewaarschuwd, en ook de naam genoemd van zijn uiteindelijke moordenaar.

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) meende niettemin dat hij geen recht had om in Nederland te blijven, omdat hij niet aannemelijk kon maken dat de bedreiging een politieke achtergrond had. Die beslissing werd ondersteund door de rechtbank in Den Bosch, en door de Raad van State.

Dat blijkt uit een reconstructie van het asielverhaal van Zivko Kosanovic door het Radio 1-programma *Argos*, dat vandaag wordt uitgezonden. Kosanovic was de broer van een belangrijke getuige voor het Joegoslavië Tribunaal, Dusan Kosanovic, die de video heeft doorgespeeld waarop in 2005 voor het eerst te zien is hoe Servische paramilitairen moslims uit Srebrenica executeerden. Dusan heeft om die reden bescherming gekregen, maar Zivko niet. Volgens *Argos* heeft de IND niet onderzocht hoe gevaarlijk Servië was voor familieleden van de getuige, maar enkel op formele gronden het asielverzoek afgewezen.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie zegt nog steeds achter de afwijzende beslissing te staan, en ziet volgens een woordvoerder geen reden de moord nader te onderzoeken. 'We hebben een zorgvuldige procedure doorlopen. Je weet niet of er een relatie is tussen de dood van deze man en zijn terugkeer naar Servië, dat is veel te kort door de bocht. Hij kan daar van alles hebben uitgespookt. Dat weten we niet

en dat onderzoeken we ook niet. Daar is geen beginnen aan. Er keren zoveel asielzoekers terug, als we dat allemaal moeten onderzoeken blijven we bezig.'

Die houding stoort de voormalige advocaat van de man, Saskia den Boer, die van het Joegoslavië Tribunaal te horen kreeg dat haar cliënt was vermoord. 'Ik ben er zelf erg van geschrokken. In de rechtszaal heb ik gewaarschuwd dat hij zou worden doodgeschoten en verdorie, het is nog gebeurd ook. Het lijkt me in elk geval

Het is vreselijk naar wat er is gebeurd, maar we kunnen niet gaan terugkijken

Woordvoerder Raad van State

iets waar de IND en de Raad van State naar moeten kijken, dat komt hun eigen zorgvuldigheid ten goede. Maar dat doen ze niet; blijkbaar maken ambtenaren en rechters nooit fouten.'

Zivko Kosanovic vraagt asiel aan in Nederland, omdat hij in zijn Servische woonplaats Sid wordt bedreigd, vooral nadat zijn broer is verdwenen en bekend wordt dat Dusan degene is die de video aan het Tribunaal heeft doorgespeeld. Zivko wordt achternagezeten

en wordt in lokale kranten een verrader genoemd. De IND trekt zijn verhaal niet in twijfel, blijkt uit het asieldossier dat in bezit is van *Argos*, maar wijst zijn asielverzoek af omdat het om 'gewone' criminaliteit gaat waarvoor hij bescherming moet zoeken bij de Servische autoriteiten. De rechter in Den Bosch en de Raad van State gaan mee in deze lezing. Ook oordelen zij dat de zaak niet valt onder artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), dat het terugsturen van mensen verbiedt die in eigen land kans lopen 'onmenselijk of vernederend' te worden behandeld of bestraft.

Nederlands is in het verleden een aantal malen veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg, omdat de overheid zich niet houdt aan dat artikel, onder meer in de zaak van een Somalische asielzoeker die wordt teruggestuurd. Toenmalig minister Hirsch Ballin zegt na die kritiek in 2007 toe, dat de immigratiedienst meer informatie zal meewegen bij het besluit iemand terug te sturen, en niet langer alleen op het verhaal van de asielzoeker zelf zal afgaan. In hoeverre dat in dit geval is gebeurd, is niet duidelijk.

Een woordvoerder van de Raad van State wijst erop dat de Raad en de rechtbank een beslissing van de immigratiedienst alleen marginaal toetsen, en niet inhoudelijk. Ook de Raad ziet geen heil in het nogmaals bekijken van de beslissing Kosanovic terug te sturen. 'Het is vreselijk dat dit is gebeurd', zegt een woordvoerder, 'maar er is definitief uitspraak gedaan door het hoogste rechtscollege, en we kunnen met wat we nu weten niet gaan terugkijken.'

Argos, radio 1, zaterdag 24 november 12.15 - 13.00 uur